

Phaisa khonnak

Na phaisa tuahtoning ttialnak

Zeica ahdah phaisa khon hi ruahnak ttha a si?

Minung cu hmailei i cawc duhmi an ngeih caah phaisa an khong (tinhmi ngei in khonnak) asilole thil pakhatkhat a can tikah phaisa ngeih a herh (lakhruak ca phaisa)

Zeitindah phaisa khon ka thawk lai? Hi biahalnak pawl hi nangmah tein i hal tuah:

- ▶ Zeica ahdah khon ka duh?
- ▶ Phaisa zeizat dah khon ka herh?
- ▶ Lakhkah ka hmuh fatin zeizat lengmang dah ka khon khawh lai?
- ▶ Ka hmuitinh phanhnak ah zeican dah a rauh lai?

Tuakchungnak ngei law na phaisa khonnak hmuitinh na phan kho lai.

Phaisa khon na thawk sinin, ngunruuk, phaisa cawitu bu asilole innsatu bu sinah na phaisa chia (cun tinhchih ngei in na chiahmi phaisa hi thil dang caah hmang hlah).

Hngal Peng

- ▶ Khonmi phaisa cu hmailei caan ah hman te dingin i chiah khi a si.
- ▶ Khonmi phaisa cu phaisa tampi a dihmi peknak ah san a tlai.
- ▶ Phaisa khonmi ngeih cu ruahlo in dihleknak a um zawnah san a tlai.

Bawmhnak le tamdeuh hngalh khawhnak

Phaisa khonnak kong tamdeuh hngalh na duh ahcun MoneySmart website, www.moneysmart.gov.au ah hin zoh asilole Centrelink Financial Information Service Officer kha 13 23 00 ah hin chawn law phaisa khonnak tuahtoning bawmhnak hal hna.

Fran cu lakhruak ca phaisa khon aa thawk.

Fran cu fa ngakchia pahnih a ngei mi nuhmui a si. Zung pakhat ah caancheu in khual chawntu rian a ttuan. Rawl cawknak le bill peknak za phaisa a phaisa bawm chungah a um ko asinain a ngeihmi phaisa nih a zatlo tiangin pek a herh mi thil a um sual lai ti a phang lengmang.

Fran cu phaisa hmuhnak le hmunnak tuakchungnak ngeih dingin aa phetchat. Zankhat cu a tthu i a hmuhmi phaisa le a hmunnak kha ca in a ttial hna.

Bill pawl a pek dih hnu ah a hlei ding a tlawnte ko nain tlawmpal tal cu ka khon khawh ko lai tiah bia a khiah. Rian ka ttuan zawn i ka cawkmi kawfi zarhkhat ah hrai 3 hi cawc a herh mi a si lo tiah bia a khiah. Asullam cu zarhkhat ah kawfi hrai 1 lawng a cawc asiahcun zarhkhat ah \$10 a khon tinak a si. Fran nih hin a har lai ti cu a hngalh ko nain aa zuam chih.

Fran cu a zarhkhatnak ah a kawfi cu hrai 2 ah a tthumh, cun a hnu cun zarhkhat ah kawfi hrai 1 lengmang lawng a cawc cang. Fran cu a phaisa khonmi zarh fate a karh lengmang ti kha a hngalh. Hi nih hin a thinlung a nuamhter tuk.

Fran cu zarhkhat \$10 kha lakhruak ca a khonmi ah chiah dingin a phehchah. Hitihin lakhruak in pek a hau mi thil caah pekawk phaisa za lak in a ngei lai.

Lakhruak ca i phaisa khon aa thawk in thlathum nakah, Fran cu a mawttaw battery a rawk i a thar cawc a hau. Hlan ah hitihin rak si seh law cawknak phaisa a rak ngei hnga lo. Atu cu Fran nih lakhruak ca i aa khonmi ah \$120 a si cang caah \$90 man kha a cawc khawh colh. Lakhruak ca i a khonmi ah zalak in a ngeih caah hitihin a tuah khawhnak a si.

This page has been intentionally left blank.